

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Dukelských hrdinů Žehuň, okr. Nymburk

289 05 Žehuň 52

Identifikátor školy: 600 050 815

Zřizovatel: Obec Žehuň, 289 05 Žehuň 136

Školský úřad Nymburk, Komenského 1254, 288 01 Nymburk

Termín konání orientační inspekce: 12. - 14. prosinec 2000

Čj.	032 182/00-2050
Signatura	oc6zu118

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Dukelských hrdinů Žehuň, okr. Nymburk, je zálohovou organizací Školského úřadu Nymburk. Sdružuje mateřskou školu (dále v textu MŠ) a základní školu (dále v textu ZŠ).

MŠ je součástí této organizační jednotky od roku 1994. V tomto jednotřídním předškolním zařízení pro 25 dětí je jich v letošním školním roce evidováno celkem 24 (22 s pravidelnou, dvě s nepravidelnou docházkou).

ZŠ má v letošním školním roce žáky devíti ročníků zařazené do pouhých osmi tříd (žáci prvního a třetího ročníku navštěvují jednu třídu). Ve škole bylo ke dni inspekce zapsáno 105 žáků. 18 žáků z tohoto počtu bylo do školy integrováno, přestože by pro svůj zdravotní stav či specifickou vývojovou poruchu učení měli navštěvovat některou ze speciálních škol. I přes nízký průměrný počet žáků na třídu může škola existovat, protože jí byla udělena výjimka MŠMT ČR podle § 6 odst. 5 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Součástí školy je školní družina (dále v textu ŠD) s jedním oddělením (hodnocení ŠD nebylo předmětem této orientační inspekce).

Provoz MŠ a ŠD je v ranních a odpoledních hodinách (6:30 - 8:00, 14:30 - 15:30) propojen.

Výuka v ZŠ probíhá ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola (MŠMT ČR čj. 16 847/96-2), ve smyslu úprav a doplňků tohoto programu z roku 1998 (MŠMT ČR čj. 25 018/98-22).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola

Základem přípravy vedoucí učitelky na výchovně-vzdělávací činnost je plánování. K přípravě denního programu využívá převážně *Časově-tematické plány* (Výzkumný ústav Praha 1987), podle potřeby sestavuje vlastní rámcové plány na dané období (např. v současné době pro advent). Tyto plány nepostihují všechny aktivity, které v MŠ probíhají, týkají se pouze hlavní řízené činnosti. Frekvence výchovných složek zařazených do plánů je vcelku vyrovnaná, cíle mravní výchovy jsou plánovány sporadicky. Pravidelné zápisy v přehledu výchovné práce mají velmi dobrou vypovídací hodnotu, zahrnují celodenní program výchovných činností. Z rozboru záznamů vyplývá, že úkoly pro řízené činnosti jsou voleny v souvislosti s možnostmi dětí a skutečnými podmínkami zařízení. Plánování a příprava výchovně-vzdělávací práce má spíše rutinní charakter. Na základě zjištěných skutečností byla tato oblast hodnocena průměrně.

MŠ užívá přízemí účelové budovy spolu se školní družinou. Prostory, které má k dispozici, jsou pro předškolní zařízení plně vyhovující. Udržovaná zahrada se standardním vybavením je vhodná pro rekreační a relaxační aktivity při pobytu venku. Ve vztahu ke spontánním a řízeným činnostem dovolují prostorové podmínky zachovat herní situaci (bez úklidu hraček) tak, aby mohla hra i několik dní pokračovat. Vybavení herny (klavír, dvě švédské lavičky, dětská kuchyňka a pracovní stůl se svěrákem) je však pro tento účel zcela nedostačující. Také nábytek ve třídě (uzavřené skříňky) není z hlediska potřeb dětí předškolního věku optimální. Uložení hraček a didaktických pomůcek v uzavřených skříňkách či v přilehlém kabinetu nesplňuje stimulační funkci ke hře. Vzhledem k tomu, že hračky slouží dětem od tří do devíti let, lze konstatovat, že jejich sortiment i množství jsou hluboko pod obvyklým standardem

(ve vybavení jsou pouze dva kočárky pro panenky a jedno velké nákladní auto). V MŠ není základní audiovizuální technika, učitelky nemají pro výchovně-vzdělávací účely k dispozici ani magnetofon.

Skladba denního programu probíhala plynule, s větším důrazem na řízené činnosti. Celodenní stravování bylo dodáváno z jídelny ZŠ. Zavedený pitný režim děti aktivně využívaly. Čistotu prostředí lze hodnotit velmi dobře.

Vedoucí učitelka je pro předškolní výchovu odborně i pedagogicky způsobilá, v oboru pracuje dvacet let. Další pedagogickou pracovnící je vychovatelka školní družiny, která nemá pro tuto činnost odbornou a pedagogickou způsobilost.

Prostorové podmínky jsou velmi dobré, v materiálním vybavení má MŠ výrazné nedostatky. Vytvořené psychohygienické podmínky lze hodnotit spíše nadprůměrně. S ohledem na odbornou a pedagogickou způsobilost učitelek je personální situace průměrná.

Z přímé kontroly výchovně-vzdělávací práce vedoucí učitelky je zřejmé, že současné poznatky z oblasti předškolní pedagogiky využívá pouze částečně. V návaznosti na nízký počet dětí ve skupině volila frontální organizaci doplněnou individuální činností. Sledované pohybové cvičení bylo vhodně doplněno náčiním. Drobné nedostatky v metodickém postupu vyvážila účinná motivace a celkem promyšlená organizace. Učitelka jasně formulovala pokyny, vedla děti k dodržování domluvených pravidel a bezpečnostních zásad. Nácvik písň provedla didakticky správně. Délkou řízené činnosti porušila zásadu přiměřenosti především k mladší věkové skupině. Motivaci a hodnocení využívala nejen pro získání pozornosti, ale i k další aktivizaci dětí. Základní pravidla komunikace ve skupině fungovala, učitelka projevovala k dětem vstřícnost. Děti se podílely na přípravě stolování, pomáhaly při úklidu pomůcek i třídy po skončení činnosti. Hygienické a sebeobslužné návyky zvládaly přiměřeně k svému věku. Učitelka je vedla k pomoci mladším dětem, vzájemné vztahy ve skupině byly kamarádské, bez projevů agresivity. V MŠ převládala pozitivní atmosféra. Při hodnocení spontánních a řízených činností jsou pozitivní a negativní ukazatele ve vyrovnaném poměru.

Celková úroveň sledované výchovně-vzdělávací činnosti v MŠ byla průměrná.

Základní škola

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Nebylo zjištěno porušení učebních osnov. Kontinuita výuky mezi prvním a druhým stupněm i mezi jednotlivými ročníky je zajištěna zejména úzkým kontaktem mezi jednotlivými vyučujícími. Přípravu výuky pojali všichni učitelé zodpovědně. Dlouhodobé plánování a aktuální příprava byly hodnoceny velmi dobře.

Český jazyk na prvním stupni vyučují dvě učitelky s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí a dvě učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni vyučuje český jazyk ve všech ročnících jediná učitelka s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Personální podmínky k výuce českého jazyka jsou proto spíše nadprůměrné.

Materiální zabezpečení výuky bylo na velmi dobré úrovni. Učitelky měly k dispozici didaktickou techniku (některé v hodinách použily magnetofon), dostatek informativní literatury a kopírované pomocné materiály.

Výukové prostory odpovídaly základním psychohygienickým zásadám. Třídy byly účelně vybavené a dostatečně osvětlené. Výzdoba tříd byla (až na výjimky) podnětná, zejména pak na prvním stupni. K výzdobě byly využity především výtvarné práce žáků, které byly doplněny

různými nástěnnými přehledy pro český jazyk. V hodinách, sledovaných na prvním stupni, učitelky zařazovaly relaxační a pohybové prvky, dbaly na správné držení těla při psaní. Na druhém stupni bylo využíváno pro relaxaci častého střídání různých činností. Na druhém stupni probíhala výuka českého jazyka v učebně, která slouží jako pracovna pro výuku přírodopisu a českého jazyka. Psychohygienické podmínky výuky byly celkově hodnoceny velmi dobře.

Výuka českého jazyka je v některých ročnících v části hodin spojována (šestý a sedmý ročník). Ve sledovaných hodinách českého jazyka navazovala probíraná látka na předcházející učivo, výukové cíle byly zřejmé. Ve většině hodin převládaly různorodé činnosti žáků. Pouze v některých hodinách převažovalo frontální předávání vědomostí. Učitelky podporovaly aktivní učení žáků zejména prostřednictvím dostatečného množství samostatné práce určené jak jednotlivcům, tak i ke společnému řešení ve skupinách žáků. Žáci, kteří samostatné činnosti dokončili v předstihu, byli dostatečně a efektivně zaměstnáváni. V některých hodinách chybělo vyhodnocení samostatné práce žáků, čímž se z nich vytratil důležitý prvek zpětné vazby. Pouze v části sledovaných hodin byla zaznamenána diferencovaná práce s žáky, kteří trpí specifickými poruchami učení. Byla organizována také diferencovaná práce s lepšími žáky (při čtení ve druhé třídě). Celkově byly organizace, metody a formy práce hodnoceny na obou stupních jako velmi dobré.

K motivaci využívaly učitelky aplikaci učiva při řešení praktických situací a zejména pozitivní slovní hodnocení. Tradiční zkoušení na známku nebylo ve sledovaných hodinách prováděno. Žákům bylo umožněno, aby se podíleli jak na hodnocení vlastní práce, tak i na hodnocení výsledků práce spolužáků. V jedné hodině slohu byla zaznamenána motivace prostřednictvím praktických činností (nejprve výroba vánočního svícnu a poté popis pracovního postupu). Celkově vykazuje oblast motivace a hodnocení velmi dobrou úroveň.

Vztahy mezi žáky a učitelkami a mezi žáky navzájem byly založeny na důvěře a na respektování dohodnutých pravidel. Žáci pracovali ochotně a se zájmem. Úroveň komunikativních dovedností je celkově velmi dobrá. Interakce a komunikace ve sledovaných hodinách byly hodnoceny nadprůměrně.

Celková úroveň výuky českého jazyka byla ve sledovaných hodinách hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

Časová dotace i členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá realizovanému učebnímu plánu. Porušení osnov nebylo zjištěno. Ani v časově-tematických plánech pro letošní školní rok nebyly zaznamenány nedostatky. Plánování a příprava byly ve sledovaných hodinách hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis ve škole vyučuje ve všech třídách pouze jedna učitelka, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu. Personální podmínky pro výuku dějepisu jsou vynikající.

Výuka probíhala v odborné učebně, která je také vybavena s ohledem na výuku dějepisu (mapy, nástěnné tabule, výzdoba). Výukové prostory odpovídaly základním psychohygienickým zásadám (osvětlení, prostor, větrání). Škola má k dispozici dostatek pomůcek pro výuku dějepisu. Ve sledovaných hodinách bylo pouze jednou zaznamenáno využití diaprojektoru, žádná další didaktická technika použita nebyla. V dostatečné míře byla využívána práce s mapou. Celkově byly podmínky pro výuku dějepisu nadprůměrné.

Struktura jednotlivých sledovaných hodin odpovídala věku žáků a stanoveným cílům. Hlavními použitými metodami ve sledovaných hodinách byl poutavý výklad učitelky s využitím učebnice, frontální práce se žáky, která byla doplňována (v menší míře) samostatnými činnostními

formami práce. Skupinová práce zaznamenána nebyla. Do opakování v úvodu hodin byli zapojováni všichni žáci. I v této fázi vyučovacích hodin bylo využíváno převážně frontálních metod zjišťování vědomostí. Hodiny byly řádně ukončeny a výkony žáků zhodnoceny. Odborná úroveň hodiny byla velmi dobrá, výklad pro žáky zajímavý a bez faktických a odborných chyb a nedostatků. Organizace, metody a formy práce byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Objevovala se zejména vstupní motivace. V některých hodinách byli žáci upozorňováni na širší souvislosti probíraného učiva. Výkon žáků byl nejčastěji hodnocen učitelkou, výstižně, verbálně. Metody a úroveň motivace a hodnocení byly hodnoceny nadprůměrně.

Žáci respektovali daná pravidla (nemusely být řešeny žádné nežádoucí projevy chování). Měli o předmět zájem, celková atmosféra hodin byla pracovní, efektivní a příjemná. Interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Celkově byla výuka dějepisu ve sledovaných hodinách hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Matematika

Týdenní hodinové dotace jsou v souladu s realizovaným učebním plánem. Kontrolou třídních knih loňského a letošního školního roku, prohlídkou některých žákovských písemností a vzorku žákovských knížek bylo zjištěno, že nedošlo k porušování učebních osnov sledovaného předmětu a že byly zohledněny úpravy a doplňky realizovaného vzdělávacího programu z roku 1998. Aktuální příprava všech sledovaných hodin byla velmi pečlivá (tabule, namnožené pomocné materiály, názorné pomůcky). Plánování výuky tohoto předmětu bylo hodnoceno velmi dobře.

Na prvním stupni učí matematiku celkem pět učitelů, tři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, další dvě učitelky jsou vychovatelkami školní družiny. Jejich nekvalifikovaná výuka však tímto faktem nebyla negativně poznamenána. Na druhém stupni je výuka zajištěna ve všech třídách učitelkou s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Personální zajištění výuky předmětu v rámci školy je spíše nadprůměrné.

Výuka probíhá na prvním stupni v kmenových třídách, jejichž prostředí je celkem podnětné, výzdoba funkční, s dílčími materiály pro výuku matematiky. Na druhém stupni žáci pracují ve velmi dobře vybavené odborné učebně. Vybavení matematickými učebními pomůckami je v rámci celé školy průměrné (z finančních důvodů nebyly již delší dobu doplňovány ani inovovány sbírky). Učitelé mají k dispozici množství vlastních jednoduchých pomůcek, zejména různé namnožené (tištěné či kreslené) pomůcky. Při sledované výuce byly některé pomůcky účelně užívány. Ve výuce chyběla didaktická technika (včetně techniky výpočetní). Žáci užívali povolené učebnice. Materiální zajištění výuky ve sledovaných hodinách bylo velmi dobré.

Výuka byla promyšleně členěna. V některých zhlédnutých hodinách byly žákům záměrně připravovány podmínky pro relaxaci. Někteří učitelé věnovali pozornost správné poloze těla žáků při psaní. Z hlediska psychohygienických podmínek byla sledovaná výuka hodnocena nadprůměrně.

Ve všech sledovaných hodinách převažovala frontální práce, prvky aktivního učení byly častější ve třídách druhého stupně. Při přípravě některých hodin učitelé pamatovali na vnitřní diferenciaci, žákům zadávali přiměřeně náročné úkoly. Jen v jedné z hodin mohli žáci pracovat ve skupinách. Do některých hodin ve třídách prvního stupně byla vhodně zařazena didaktická hra. Učivo bylo žákům předkládáno věcně správně, nekvalifikované učitelky se dopouštěly jen drobných terminologických nepřesností. Ve všech hodinách byl věnován dostatečný čas na procvičování učiva. Na druhém stupni mohli žáci řešit úlohy různými způsoby. Své postupy při

práci na tabuli výstižně komentovali a dokázali je obhájit. Ve výuce nejsou dosud využívány žádné výukové programy pro osobní počítače, škola dokončila teprve vybavování hardwarem. Většina hodin byla v závěru zhodnocena. Žákům nechyběla zpětná vazba. Z hlediska organizace a používaných forem a metod výuky byly vynikající zejména některé hodiny ve třídách druhého stupně. Po metodické stránce byla kvalita zhlédnuté výuky předmětu velmi dobrá.

Do hodin byla zařazena vstupní motivace (sdělení tématu hodiny, zdůraznění praktického významu, upozornění na možnost aplikačního využití a na mezipředmětové souvislosti, ...). Do výuky byly zařazovány praktické úlohy nebo úlohy vycházející ze zkušeností žáků. Průběžné motivační hodnocení práce žáků využívala zejména učitelka druhého stupně. Její projevy důvěry, že žáci úkoly dobře zvládnou, pomoc těm, kteří ji potřebovali, dokonalý přehled o úrovni jednotlivců, to všechno působilo na žáky velmi povzbudivě. Vynikající byla také práce s chybou. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách je v letošním školním roce dostačující. Žáci se učili také hodnotit vlastní práci. Byli vedeni k zodpovědnosti. Důslednost učitelů byla patrná také na pravidelných kontrolách všech žákovských písemností. Oblast motivace a hodnocení žáků byla celkově hodnocena nadprůměrně.

Všichni učitelé byli trpěliví, k žákům se chovali přívětivě a mile. Ve všech třídách panovala pohoda, žáci pracovali v klidném prostředí. Respektovali dohodnutá pravidla pro práci a komunikaci. Nedošlo k žádným závažným projevům nežádoucího chování. Překvapivá byla zejména aktivita žáků nejvyšších ročníků. Učitelé dbali na rozvíjení komunikativních dovedností (odpovídání v celých větách, věkově přiměřená přesnost formulací, užití symboliky,...). Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli byla nadprůměrná.

Výuka matematiky v rámci celé školy byla hodnocena nadprůměrně.

Fyzika a chemie

Předepsaná časová dotace obou předmětů byla ve všech ročnících dodržena. Fyzika i chemie se učí ve všech ročnících vždy dvě hodiny týdně. Časově-tematické plány fyziky však dosud nevycházejí z učebních osnov realizovaného vzdělávacího programu, ale kopírují používané učebnice a již neplatnou osnovu vzdělávacího programu MŠMT ČR čj. 18 730/91-20 v její rozvolněné podobě. Přestože v průběhu čtyř let docházky žáků na druhý stupeň budou probírána všechna povinná témata, jejich rozložení do jednotlivých ročníků nerespektuje zcela návaznosti a vztahy, které jsou definovány novým vzdělávacím programem Základní škola. Dlouhodobé plánování má tudíž citelné nedostatky. Aktuální příprava na sledované hodiny byla promyšlená a zodpovědná.

Fyziku a chemii vyučuje týž učitel, fyziku s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí pro výuku tohoto předmětu, chemii neoborně. Personální zajištění obou předmětů je průměrné.

Materiálně-technické podmínky pro výuku jsou průměrné, pomůcky jsou sice zastaralé, ale v poměrně dobrém stavu. Pro žákovské praktické činnosti jsou k dispozici nejzákladnější žákovské soupravy. Ve škole je zřízena velmi pěkná odborná pracovna fyziky a chemie. Kromě běžného vybavení v ní je umístěn také videorekordér. Ve výuce není dosud využívána výpočetní technika. Žáci měli k dispozici pro oba předměty povolené učebnice a základní informativní materiály (sady tabulek F, CH).

Psychohygienické požadavky na výuku byly ve všech sledovaných hodinách respektovány, výuka byla velmi dobře a vhodně členěna, pamatováno bylo na střídání metod a forem práce.

Sledované vyučovací hodiny byly zčásti věnovány opakování a upevňování již probraného

učiva a také vyvozování nové látky. Praktické činnosti žáků byly zpravidla organizovány formou žákovských frontálních pokusů, jejichž zařazení do metodické řady umožnilo, aby se žáci poměrně aktivně podíleli na tvorbě nového poznatku. Velmi vhodnou formou a účelně bylo využito ve výuce naukových filmů. V hodnocení organizace, použitých metod a forem výuky převažovala pozitivní zjištění.

Ve zhlédnutých hodinách většinou nebyla zařazena vstupní motivace, v průběhu výuky však motivace nechyběla (motivační výzvy, střídání metod, propojení učiva s praxí, ...). Žákům kladené otázky byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva. Důraz byl kladen také na pochopení vztahů a souvislostí či na aplikování učiva do praktických situací. Podle zápisů v žákovských knížkách byli zákonní zástupci žáků informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání v obou předmětech dosud jen málo. Žáci ve sledované výuce nedostali příliš příležitostí k sebehodnocení či k hodnocení práce ostatních. Hodiny byly většinou řádně ukončeny, nechybělo učitelovo hodnocení, začlenění nových poznatků do systému předchozích. Úroveň motivace a hodnocení žáků byla spíše nadprůměrná.

Ve sledovaných hodinách se žáci snažili vyhovět požadavkům učitele, byli ukáznění, většinou aktivní. Učitel alespoň částečně vytvářel prostor pro diskutování některých problémů. Spolupráce mezi učitelem a žáky byla průměrná. Při práci ve dvojicích se žáci učili dělit se o úkoly, komunikovat spolu na základě předem stanovených pravidel.

Sledovaná výuka fyziky a chemie měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

Celkově posuzovaná kvalita vzdělávání ve sledované oblasti v rámci celé organizační jednotky byla spíše nadprůměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Zpracováním dlouhodobé koncepce činnosti MŠ byla ředitelkou pověřena vedoucí učitelka. Hlavním úkolem ve výchovně-vzdělávací oblasti, který vedoucí učitelka rozpracovala do konkrétních kroků, je poznávat přírodu a chránit životní prostředí. Plánované koncepční záměry jsou jasné. Jejich postupné plnění ve výchovně-vzdělávací činnosti bylo prokazatelně doloženo.

Koncepce rozvoje ZŠ byla zpracována na čtyřleté období v roce 1997. Hlavním cílem bylo vyřešení prostorových podmínek pro výuku, po uplatnění restitučních nároků majitele objektu, který škole dosud sloužil. Tento zásadní úkol je v současné době splněn, prostorové podmínky byly vyřešeny dostavbou hlavní budovy, škola získala odborné pracovny pro výuku žáků II. stupně. Také se uskutečnilo zřízení pracovny s výpočetní technikou (napojení na internet) a nové školní jídelny. První podlaží MŠ (druhá budova patřící škole, od hlavní budovy vzdálena přibližně 150 m) bylo upraveno tak, aby mohlo sloužit k výuce dvou tříd prvního stupně. Nedořešeny jsou prostorové podmínky pro výuku tělesné výchovy (škola nemá tělocvičnu), nebyla realizována přestavba jedné učebny v hlavní budově na provizorní cvičebnu. Provozní budova MŠ slouží školní družině, je v ní vybudovaný provizorní prostor pro tělovýchovu a cvičná kuchyň. V současné době jsou postupně, z finančních důvodů jen velmi pomalu, naplňovány další cíle: dovybavování školy didaktickou technikou a obměna učebnic pro žáky. V oblasti výchovně-vzdělávací přešla výuka žáků všech ročníků plynule na vzdělávací program

Základní škola.

Nespokojenost s postupným plněním záměrů s turistickou základnou v prostorách MŠ (šest čtyřlůžkových chatek, hygienické zázemí), které si ředitel školy stanovil, je vyvolávána nedostatkem finančních prostředků na další rozvoj a spíše menším zájmem o širší využití zejména ostatními školami celého regionu. Snaha ředitele vytvořit v tomto zařízení např. základnu pro víkendové pobyty v programech protidrogové prevence či nabídnout jeho širší využívání např. pro pobyty tříd v přírodě apod., se nesečkala u možných partnerů s větší odezvou.

Řediteli se podařilo vytvořit celkem stabilní pedagogický sbor, v němž je však poměrně vysoký podíl učitelů předdůchodového či důchodového věku.

Práce v tomto školním roce vychází z podrobného ročního plánu. Jeho součástí je vstupní analýza podmínek, dosavadních výsledků plnění dlouhodobých záměrů. Stanovené úkoly jsou konkrétní, vycházejí z dlouhodobé koncepce rozvoje, jsou jasné, logicky vzájemně navazující. Z plánu je zřejmé, jakými způsoby a kým by měly být splněny. Jsou určeny termíny plnění i kontroly. Součástí jsou: plán pedagogických rad, plán práce výchovné poradkyně, program protidrogové prevence, časově-tematické plány učiva jednotlivých předmětů, zapracování problematiky CO do výuky (ochrana proti živelným pohromám, havariím, ekologické problémy). Dílčí dlouhodobě plánované úkoly rozšířené o úkoly aktuální jsou všem pracovníkům připomínány měsíčními plány.

Učební plány realizovaného vzdělávacího programu jsou dodržovány, pro žáky byly stanoveny na dobu celé jejich školní docházky. Všichni žáci se musí (z personálních důvodů) povinně učit anglický jazyk. Poptávka po výuce německého jazyka je řešena skladbou volitelné a nepovinné části učebních plánů. Letos jsou doplněny v sedmém až devátém ročníku vždy dvěma volitelnými předměty (informatika, německý jazyk), v šestém až devátém ročníku jedním nepovinným předmětem (německý jazyk). Žáci prvního stupně mohou navštěvovat nepovinný předmět pohybové hry. Škola zapůjčuje své prostory pro soukromou výuku hry na hudební nástroj. Někteří žáci navštěvují zájmové kroužky (německý jazyk, střelecký, zdravotnický). Ve škole působí také Klub mladých diváků. V pěti hodinách týdně je žákům se specifickými vývojovými poruchami učení poskytována odborná ambulantní nápravná péče. Pro individuálně integrované žáky, na které škola požaduje finanční příspěvek od školského úřadu, jsou vedeny obsáhlé individuální vzdělávací plány, z nichž vyplývá způsob práce s nimi a také vývoj a postup nápravy diagnostikovaných poruch. Jsou průběžně aktualizované.

Všechny plánovací materiály vedení jsou volně přístupné všem pedagogickým pracovníkům ve sborově škole. Na jejich tvorbě se mohou podílet. Cíle v provozní oblasti jsou stanovovány vždy po projednání se zřizovatelem.

Rozsah plánování je vzhledem k velikosti a podmínkám školy nadprůměrný. Velmi dobře zpracované a účelné plány tvoří ucelený plánovací systém.

Organizování

Ředitel písemně delegoval pravomoci odborného vedení MŠ na vedoucí učitelku. Jedinou vnitroorganizační normou pro pracovnice i rodiče je Řád MŠ. Jeho ustanovení jsou v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 35/1992 Sb., o mateřských školách. V době inspekce vykonávaly pracovnice MŠ povinnosti v rozsahu své pracovní náplně. Vedoucí učitelce byla stanovena povinnost přímé výchovné práce na 8 hodin denně po čtyři dny v týdnu, pátý den zajišťuje výchovnou činnost v rozsahu provozní doby MŠ (9 hodin) další učitelka. Rozvrh pracovních služeb je podřízen specifickým podmínkám zařízení. Vedoucí učitelka MŠ se týdně schází s vedením školy, pravidelně se účastní pedagogických rad. Vzhledem k malému počtu pracovnic MŠ jsou informace předávány nejčastěji osobně. K informování rodičů využívá MŠ všechny běžné formy spolupráce (třídní schůzky, výstavky prací, besídky).

ZŠ je tvořena osmi třídami, první a třetí ročník jsou trvale spojeny do jedné třídy. Také na druhém stupni dochází ke spojování některých ročníků v různých předmětech na několik hodin týdně.

Organizační uspořádání je promyšlené. Organizační struktura umožňuje efektivní a účelné řízení. Všichni pracovníci mají určeny své kompetence. Oficiální metodické orgány (předmětové komise, metodické sdružení) nejsou ustaveny, případné metodické a další výukové problémy jsou řešeny v rámci úzkého denního styku či na pravidelných provozních poradách jedenkrát týdně. Ředitel dává přednost osobnímu jednání s pracovníky, při němž jim ukládá úkoly, hodnotí jejich pedagogickou práci, oceňuje jejich přínos pro činnost školy, odpovědnost, samostatnost a iniciativu při řešení svěřených úkolů. Pozornost věnuje vytváření kvalitních pracovních podmínek pro všechny zaměstnance.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je řádně vedena. Z obsáhlých zápisů z pedagogických rad je zřejmé jejich kvalitní organizační vedení, postihující všechny oblasti činnosti školy. Školní řád je svou strukturou i obsahem v souladu s § 15 vyhl. MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Informační systém školy je propracován vzhledem k žákům a pracovníkům školy i vzhledem k veřejnosti. Vnitřní systém je založen na operativním informování při provozních poradách a na esteticky a tematicky pojatých nástěnkách ve volně přístupných prostorách školy, na zveřejňování všech plánovacích a dalších materiálů vedení školy ve sborovně, na každodenní přirozené neformální vzájemné komunikaci. Informace rodičům poskytuje škola prostřednictvím tradičních třídních schůzek a konzultačních hodin. Rada školy nebyla dosud vytvořena. Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000 má dobrou vypovídací a analytickou kvalitu, je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy, předána byla všem zákonným adresátům a je k dispozici rodičovské veřejnosti.

Dosavadní rozhodnutí ředitele školy (odklady školní docházky, osvobození z výuky tělesné výchovy) byla vydána v souladu s platnými právními předpisy, jsou doložena dalšími potřebnými dokumenty (vyjádření odborníků, žádosti rodičů). Dokumentace integrovaných žáků je vedena se všemi požadovanými náležitostmi.

Organizace školy má stanovena pravidla. Velmi dobře funguje neformální spolupráce pracovníků školy s jejím vedením. Informační systémy jsou funkční a vyhovují svému účelu. Oblast organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Tato oblast řízení navazuje na plánem stanovené cíle. Vedení školy účelně využívá nástrojů operativního řízení, je vstřícné vůči názorům ostatních pracovníků, každá jejich iniciativa je vítána a podporována. Operativní řízení navazuje i na kontrolní činnost. Patrná je důslednost a pragmatičnost všech rozhodnutí ve prospěch žáků. Ředitel ve své práci využívá demokratického stylu řízení.

Ředitel umožňuje a podporuje další průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků na základě jejich zájmu i potřeb školy, ale také s ohledem na možnosti školy vzhledem k personálnímu obsazení a její vzdálenosti od center vzdělávání. Vyučující se zúčastňovali různých vzdělávacích akcí, které byly organizovány ŠÚ Nymburk. Podporovány byly zejména kursy pro výuku cizích jazyků. Další vzdělávání učitelek MŠ probíhá formou účasti na odborných seminářích a samostudiem. V minulém školním roce se vedoucí učitelka zúčastnila čtyř akcí organizovaných ŠÚ Nymburk.

Stávající pedagogické pracovníky využívá ředitel vzhledem k jejich odbornosti maximálně efektivně. Bez odborné a pedagogické způsobilosti jsou vyučovány zejména některé výchovy a chemie.

Pozornost vedení byla věnována zkvalitnění a zefektivnění výchovně-vzdělávací činnosti v souladu se záměry a cíli realizovaných vzdělávacích programů. Vedení školy se snaží odstraňovat rutinní přístupy k práci, s větším či menším úspěchem u jednotlivých pedagogů.

Finanční odměňování jako motivační stimul má svá pravidla, která lze poměrně dobře kontrolovat. Aktuální rozpětí výše osobního ohodnocení pracovníků je dostatečně široké. Kritéria pro mimořádné odměny preferovala kvalitní zajištění jednorázových akcí, kritéria pro finanční osobní hodnocení dlouhodobé kvalitní plnění úkolů nad rámec běžných povinností. Všichni pracovníci školy jsou s nimi seznámeni. Výše osobních příplatků se mění jedenkrát ročně.

Pracovníci školy jsou ředitelem, zástupkyní ředitele a vedoucí učitelkou v MŠ vedení a motivování spíše nadprůměrně.

Kontrolní mechanismy

Pro každý školní rok je rozpracován přehled úkolů v oblasti kontroly. Tento písemný materiál bezprostředně navazuje na roční plány práce MŠ a ZŠ, rozděluje úkoly mezi ředitele školy, jeho zástupkyni a vedoucí učitelku MŠ. Obsahuje plán hospitací, plán kontroly třídní a žákovské dokumentace, mechanismy kontroly provozu.

Vedoucí učitelka z pověření ředitele školy pravidelně provádí kontrolní činnost zaměřenou na kvalitu výchovně-vzdělávací práce MŠ a podává řediteli školy průběžné zprávy o výsledcích kontrol. Z předložených záznamů o hospitacích je zřejmé, že se nejedná o hlubší analýzu sledovaného procesu, spíše byl sledován a hodnocen průběh výchovně-vzdělávací práce s ohledem na organizaci a aktivní účast dětí.

Vedení ZŠ věnuje velkou pozornost hospitační činnosti, hospitace jsou rozloženy do všech tříd podle předmětů i podle jednotlivých vyučujících a jsou nadprůměrně četné. O hospitacích jsou vedeny podrobné a výstižné záznamy. Výsledky kontroly jsou analyzovány a projednávány s kontrolovanými osobami. V loňském školním roce byly výsledky hospitační činnosti také obsahem jednání jedné z pedagogických rad. Stav pedagogické dokumentace svědčí o průběžné a důsledné kontrole.

Škola dosud nevyužívá žádné vnější sebeevaluační nástroje pro sledování kvality práce pedagogů a pro hodnocení výsledků učení žáků. Udržuje však pravidelný kontakt s bývalými

žáky školy, kteří celkem ochotně sdělují svou úspěšnost či neúspěšnost na následných školách. Vedení analyzuje všechny další vlastní poznatky z kontroly výsledků učení (kontrolní prověrky, výsledky prověrek zadávaných vyučujícími, sledování a posuzování písemností a výrobků žáků). Otevřeně o výsledcích těchto analýz informuje pracovníky školy a veřejnost ve výroční zprávě školy.

Ve škole je vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře. Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou spíše nadprůměrné.

Hodnocení kvality řízení

Škola je řízena velmi dobře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1b),1c), 1d), 1e), 1f), 1g), 1h), 1j), 1k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva ředitele školy za školní rok 1999 - 2000
- Koncepce rozvoje školy (ze dne 6. 5. 1997)
- Roční plán práce školy na rok 2000/2001 včetně příloh
- Přehled úkolů v oblasti kontroly a řízení pro školní rok 2000/2001
- inspekční zprávy ČŠI čj. 031 69/99-1030 a čj. O-03-06/97/98-335 Ri
- vzorek žákovských knížek, žákovských písemností
- hospitační záznamy vedení školy
- hospitační záznamy z kontrolních hospitací inspektorů ČŠI
- předinspekční dokumentace ČŠI vyplněná ředitelem školy

ZÁVĚR

Základní škola Dukelských hrdinů Žehuň, okres Nymburk, má pro práci se svými žáky dobré prostorové podmínky. Podprůměrně je vybavena hračkami, spotřebním materiálem a didaktickou technikou MŠ. Současné vybavení ZŠ učebními pomůckami, didaktickou technikou a učebnicemi je průměrné, podle finančních podmínek se postupně, ale jen velmi pomalu, zlepšuje. V posledních dvou letech se zejména podařilo vybudovat pracovní výpočetní techniky s připojením na internet. Širšímu využití této pracovní brány dosavadní spíše podprůměrné vybavení výukovým softwarem. Ve sledovaném okruhu vyučovacích předmětů byly zjištěny některé dílčí nedostatky v personálním zajištění výuky ve dvou ročnících prvního stupně (výuka učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti ve všech vyučovacích hodinách), chemie (je vyučována neodborně). Také výchovně-vzdělávací práce MŠ je částečně (9 hodin týdně) zajišťována vychovatelkou školní družiny bez odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v MŠ.

Komplexní zhodnocení všech podmínek dává jen průměrný výsledek.

Kvalita vzdělávání byla posuzována v MŠ a na obou stupních ZŠ v předmětech český jazyk a matematika, ve třídách druhého stupně ještě v předmětech dějepis, fyzika a chemie. Kvalita vzdělávání v MŠ byla hodnocena průměrně. Ve sledovaných předmětech v ZŠ bylo

hodnocení kvality vzdělávání po všech stránkách vyrovnané, velmi dobré, citelnější nedostatky byly zaznamenány v dlouhodobém plánování výuky fyziky.

Celkově byla kvalita vzdělávání v celé organizační jednotce spíše nadprůměrná.

Kvalita řízení byla vzhledem k podmínkám školy hodnocena velmi dobře. Úroveň plánování je nadprůměrná, organizace školy a informační systémy jsou bezproblémové, systém vnitřní kontroly je funkční. Vedení školy zaměstnance velmi dobře motivuje, hodnocení vychází z výsledků kontrolní činnosti.

Podle předcházejících zpráv ČŠI a zjištěného aktuálního stavu se vedení školy daří postupně mírně zlepšovat podmínky a kvalitu výuky na obou stupních školy.

Tato orientační inspekce nezaznamenala žádné nevhodné nakládání s finančními prostředky, které byly škole přiděleny ze státního rozpočtu. Vedení školy se naopak - vzhledem k nízkým počtům žáků v jednotlivých ročnících ZŠ - snaží s přidělenými finančními prostředky hospodářit velmi racionálně.

Výše uvedená zjištění řadí školu mezi školy velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná
Členové týmu	Mgr. Anna Doskočilová
	Mgr. Pavel Skokan

V Kutné Hoře dne 4. ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. ledna 2001

Razítko

Ředitel školy Mgr. Vít Tretiník

Podpis

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Nymburk	26. 1. 2001	032 12/01-2050
Obec Žehuň	26. 1. 2001	032 13/01-2050

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly podány